

سوالات تستی فلسفه یازدهم انسانی فصل دوم - سری آسان

درس ۶: امکان شناخت

۱- وجود اختلاف نظر و باورهای متفاوت نسبت به موضوعات یکسان بیانگر کدام یک از ویژگی-

های شناخت می باشد؟

- (۱) خطاپذیر بودن شناخت
 (۲) محدودیت شناخت
 (۳) تدریجی بودن شناخت
 (۴) گسترده‌گی شناخت

۲- کدام گزینه در مورد شناخت انسان نادرست است؟

- (۱) تدریجی بودن شناخت
 (۲) نامحدود بودن شناخت
 (۳) گسترده‌گی شناخت
 (۴) قابل شناخت بودن جهان برای انسان

۳- امور هستند که با حواس قابل درک هستند و همه پدیده‌های جهان را در برمی گیرد.

- (۱) محسوس - هستی
 (۲) نامحسوس - مادی
 (۳) محسوس - مادی
 (۴) نامحسوس - هستی

۴- عبارت‌های «با ابزار و دستگاه قابل درک هستند»، «با حواس پنج‌گانه قابل درک هستند» و «هم با حواس قابل درک هستند هم با ابزار و دستگاه» به ترتیب بیانگر چه اموری هستند؟

- (۱) نامحسوس - محسوس - محسوس
 (۲) نامحسوس - محسوس - نامحسوس
 (۳) محسوس - محسوس - محسوس
 (۴) محسوس - محسوس - نامحسوس

۵- از میان عبارات زیر بین و و سازگاری وجود دارد.

الف) انسان می‌تواند اشیا را بشناسد.
 ب) انسان نمی‌تواند اشیا را همان گونه که هستند، بشناسد.

ج) انسان علاوه بر امور محسوس، امور نامحسوس را هم می‌تواند بشناسد.

د) شناخت انسان می‌تواند خطا و اشتباه باشد.

- (۱) الف - ب - د
 (۲) ب - ج - الف
 (۳) ب - ج - د
 (۴) الف - ج - د

۶- گزاره «انسان در شناخت امور محسوس هم همواره خطا می‌کند» با کدام یک از گزاره‌های زیر سازگار است؟

- ① انسان می‌تواند اشیا را همان‌گونه که هستند، بشناسد.
 - ② شناخت انسان همواره خطا و اشتباه است.
 - ③ شناخت انسان می‌تواند خطا و اشتباه باشد.
 - ④ انسان علاوه بر امور محسوس، امور نامحسوس را هم می‌تواند بشناسد
- ۷- وقتی فیلسوفی درباره انسان، هستی و جهان می‌اندیشد، درباره چه موضوعات دیگری دارای دیدگاه است؟

- ① اصل اندیشیدن و شناخت
 - ② موجودات برتر از عالم طبیعت
 - ③ معنا و امکان شناخت
 - ④ شکاکیت مطلق
- ۸- کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

- ① از اینکه برایمان پرسش ایجاد می‌شود می‌توان فهمید که ما از جهان پیرامون شناخت درستی داریم.
 - ② امروزه پرسش‌های شناخت‌شناسی در ذیل پرسش‌های فلسفی قرار دارد.
 - ③ مقوله شناخت، ذاتی نیست.
 - ④ از اختلاف نظر میان جهان‌شناسان درباره یک موضوع واحد می‌توان فهمید که شناخت نسبی است.
- ۹- توجه ویژه کدام فیلسوف قرن هجدهم آلمان به شناخت باعث رشد بیشتر شاخه معرفت-شناسی فلسف شد؟

- ① دکارت
- ② ارسطو
- ③ هیوم
- ④ کانت

۱۰- کدام گزینه در رابطه با معرفت صحیح نیست؟

- ① اگر ابهامی در مفهوم شناخت وجود داشته باشد، با بیان تعریف رفع ابهام خواهد شد.
- ② معرفت و شناخت همان دانستن و آگاهی نسبت به چیزی است.
- ③ ما به ازای آگاهی افراد از یک مفهوم، وجود آن مفهوم در عالم است.
- ④ در گذشته، برخی از مباحث معرفت‌شناسی در ضمن مباحث فلسفی طرح می‌شد.

۱۱- کدام یک از افراد زیر به بی‌فایده بودن آموزش حکم کرده‌اند؟

- ① گرگیاس ② فیثاغورث ③ پارمنیدس ④ پروتاگوراس

۱۲- معرفت‌شناسی را مورد مطالعه قرار می‌دهد و است.

- ① پدیده انسان - بخشی از فلسفه ② پدیده انسان - یک نظریه در فلسفه

- ③ پدیده شناخت - شاخه‌ای مستقل از فلسفه ④ پدیده شناخت - بخشی از فلسفه

۱۳- ادعای سوفسطائیان مبنی بر ناتوانی اناسن در دستیابی به واقعیت معلول کدام یک از عوامل زیر بود؟

- ① محدودیت ابزارهای شناخت ② به کارگیری مغالطه‌های گوناگون

- ③ خطاپذیری شناخت حسی ④ رسیدن به شکاکیت مطلق

۱۴- کدام یک از امور زیر به عنوان امکان شناخت محسوب نمی‌شود؟

- ① عدم نوشیدن آب یا خوردن غذا در هنگام تشنگی و گرسنگی

- ② نبود توپ یا هر چیزی به عنوان ما به ازای دانستن و شناخت به توپ یا هر چیز

- ③ فریاد زدن از روی عصبانیت که ما به ازای خشم ما از عمل دیگری یا حتی خود است.

- ④ عدم شک در توانایی خویش برای دانستن و پی بردن به همه اسرار عالم طبیعت

۱۵- چه تعداد از مور زیر به ترتیب (از راست به چپ) نامحسوس و محسوس‌اند؟

آسمان - زمین - خداوند - کتاب - خانه - فرشته - انرژی

- ① ۳-۴ ② ۵-۲ ③ ۴-۳

۱۶- چه تعداد از گزاره‌های زیر نادرست است؟

الف) ما از طریق شناسایی پدیده‌های پیرامون خود با آن‌ها ارتباط برقرار می‌کنیم.

ب) گذشته و آینده از جمله امور برتر از حواس ما هستند.

ج) شناخت ما از جهان، امری است که به تدریج حاصل می‌شود.

د) شناخت ما از جهان محدود است با این وجود در ابتدای تولد همه چیز را می‌دانیم.

ه) شک در توانایی خود برای شناخت برخی امور همان شک در امکان اصل شناخت است.

ز) ابهام در تعریف مفهوم شناخت با بیان معادلی رفع می‌شود.

- ① سه ② چهار ③ یک ④ دو

۱۷- کدام مورد، عبارت روبه‌رو را به درستی کامل نمی‌کند؟ «هرگاه شخصی»

- ۱) بداند که خطا می‌کند، پس توانایی رسیدن به حقیقت را دارد.
- ۲) اصل دانستن را انکار کند، باید حقیقت و خطا نزد او یکسان باشد.
- ۳) در اصل دانستن شک کند، هیچ دانشی در ذهن او شکل نمی‌گیرد.
- ۴) تصور کند که نمی‌تواند شناخت‌هایش را منتقل کند، نباید سخن بگوید.

۱۸- کدام گزینه در مورد معرفت نادرست است؟

- ۱) امکان معرفت یک ار بدیهی است.
- ۲) به طور طبیعی کسی در امکان اصل معرفت شک نمی‌کند.
- ۳) شک در توانایی خود برای شناخت، غیر از شک در امکان اصل شناخت است.
- ۴) با توجه به محدود بودن شناخت‌ها، شکاکیت مطلق امری امکان‌پذیر است.

۱۹- این عبارت دیدگاه کدام شخص یا گروه درباره معرفت‌شناسی است؟

«انسان توانایی رسیدن به حقیقت را ندارد و نمی‌تواند به علمی که مطابق با واقع باشد، برسد.»

- ۱) سقراط و افلاطون
- ۲) سوفیست‌ها
- ۳) فیثاغوریان
- ۴) پارمنیدس

۲۰- اگر کسی بگوید «هیچ شناختی ممکن نیست». لازمه منطقی آن این است که

- ۱) شناخت یک امر را پذیرفته است.
- ۲) خطاپذیری شناخت را پذیرفته است.
- ۳) یک امر بدیهی را انکار کرده است.
- ۴) هیچ کاری نمی‌تواند انجام دهد.

۲۱- پاسخ صحیح سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) باطل را حق جلوه دادن در محاکم قضایی توسط سوفیست‌ها معلول چیست؟

ب) گرگیاس با جمله «چیزی وجود ندارد.» منکر چه چیزی بود؟

ج) اینکه شما در پی پاسخ این سؤال هستید گویای چیست؟

- ۱) استفاده از سخنوری و جدل - شناخت - اینکه چیزی را نمی‌دانید.
- ۲) استفاده از مغالطه‌های مختلف در گفت‌وگوها - واقعیت - اینکه به امکان شناخت خود پی برده‌اید.
- ۳) استفاده از مغالطه‌های مختلف در گفت‌وگوها - شناخت - اینکه چیزی را نمی‌دانید.
- ۴) استفاده از سخنوری و جدل - واقعیت - اینکه به امکان شناخت خود پی برده‌اید.

۲۲- فلسفه با کدام مورد ارتباط مستقیم ندارد؟

- ۱) عشق به خردمندی
 ۲) استفاده درست از ظرفیت ذهن
 ۳) هنر خوب زیستن
 ۴) تلاش برای نیل به حقیقت

۲۳- در کدام گزینه گزاره صحیحی ذکر شده است؟

- ۱) دکارت، فیلسوف قرن هجدهم آلمان، سبب رشد بیشتر شاخه معرفت‌شناسی در فلسفه شد.
 ۲) پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آن‌ها دلیلی بر توانایی بشر در رسیدن به معرفت است.
 ۳) معرفت‌شناسی به علت طرح پرسش‌های جدی همواره در ضمن مباحث فلسفی طرح شده است.
 ۴) سوفیست‌ها معتقد بودند انسان‌ها با استفاده از مغالطه توان رسیدن به واقعیت را دارند.

۲۴- به ترتیب کدام گزینه شکل تکامل دانش را در این متن به درستی نشان می‌دهد؟

«راننده‌ای امروز به سمت محلی که آدرسش را سه روز قبل از دوستش پرسیده بود، حرکت می‌کند. در راه متوجه می‌شود خیابان اصلی را دیشب برای عملیاتی عمرانی مسدود کرده‌اند. از راه دیگری می‌رود. وقتی به محل مورد نظر می‌رسد متوجه می‌شود آنجایی که می‌خواست نیست. با پرس‌وجو از اهالی محلی متوجه می‌شود دوستش آدرس دو خیابان بالاتر را به او داده است. در نهایت به مقصد مورد نظر می‌رسد.»

- ۱) پی بردن به امکان معرفت - کسب دانش جدید
 ۲) کسب دانش جدید - تصحیح شناخت‌های پیشینیان
 ۳) کسب دانش جدید - پی بردن به امکان معرفت
 ۴) تصحیح شناخت‌های پیشینیان - کسب دانش جدید

۲۵- کدام گزینه درباره دانش بشری نادرست است؟

- ۱) دستیابی به دانش‌های جدید درباره اشیا، یکی از راه‌های پیشرفت دانش بشری است.
 ۲) انسان همواره به امکان شناخت خود باور داشته و لذا برای درک جهان تلاش می‌کند.
 ۳) تصحیح معلومات گذشتگان یکی از راه‌های پیشرفت دانش است.
 ۴) نشانه توانایی بشر در شناخت اشیای پیرامونی، پی بردن به اشتباهات دانشمندان پیشین است.

درس ۷: ابزارهای شناخت

۲۶- تلاش فیلسوفان درباره ابزارهای شناخت معطوف به کدام یک از موارد زیر می شود؟

- ① شناسایی و تعیین قلمرو کاربرد
② اثبات و مقایسه اعتبار آن‌ها با یکدیگر
③ بهره‌مندی از اشیای طبیعی
④ تحلیل یافته‌های حسی

۲۷- کدام یک از منابع شناخت با وجود خطاپذیر بودن قابل اعتماد است؟

- ① حس
② عقل
③ شهود
④ قلب

۲۸- یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت است.

- ① تفاوت‌ها
② تفاوت و تمایزها

- ③ تشابهات و تفاوت‌ها
④ تشابهات

۲۹- بارزترین نشانه اعتبار شناخت حسی کدام است؟

- ① عقل به کمک این شناخت، اسرار و رموز طبیعت را می‌شناسد.
② با استفاده از آن می‌توان خطاهای گوناگون حواس را تشخیص داد.
③ انسان نیازهای جسمانی خود را بر اساس یافته‌های آن برطرف می‌کند.
④ فقط با استفاده از این شناخت می‌توانیم تمایز و تفاوت چیزها را بفهمیم.

۳۰- کدام گزینه بیانگر معتبر بودن شناخت حسی است؟

- ① امکان استفاده متفاوت از اشیای گوناگون
② فهم صحت انتخاب‌های انسان در استفاده از اشیای
③ قابلیت شناخت طبیعت و ویژگی‌های همه موجودات
④ زندگی در طبیعت و برطرف کردن نیازها به کمک حواس پنج‌گانه

۳۱- کدام گزینه بیانگر موضوعات قابل شناخت به وسیله عقل است؟

- ① صرفاً موضوعات مادی و مربوط به جهان طبیعت
② موضوعات غیرمادی و مربوط به جهان ماوراء طبیعت
③ صرفاً موضوعات مادی و محسوس
④ موضوعات محسوس و غیرطبیعی

۳۲- دانسته‌های فلسفه اولی از طریق کدام یک از راه‌های زیر به دست آمده است؟

- ① شناخت تجربی ② شناخت عقلی ③ درون‌نگری ④ شناخت فلسفی

۳۳- عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تأمل، به حقایق برسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند. به این قبیل دانش‌ها می‌گوییم.

- ① شناخت تجربی ② شناخت عقلی ③ درون‌نگری ④ شناخت فلسفی

۳۴- درباره ارسطو کدام گزاره درست است؟

- ① استاد افلاطون بود که مبانی علوم تجربی را پایه‌گذاری کرد.
 ② به غیر از تبحر در فلسفه در علوم طبی نیز متبحر بود.
 ③ ابن سینا در گسترش اندیشه‌های ارسطو درباره علیت تأملاتی کرد.
 ④ هر قاعده عقلی را مبتنی بر شناخت تجربی می‌دانست.

۳۵- کدام دیدگاه با فیلسوف نام برده شده در مقابل آن مطابقت ندارد؟

- ① انسان به تدریج، علم، احساس و ... را کسب می‌کند ← ارسطو
 ② بدن ماشینی پیچیده است که به طور خودکار فعالیت می‌کند ← هابز
 ③ از طریق وجدان اخلاقی می‌توان نفس مختار انسان را اثبات کرد ← کانت
 ④ نیازهای اصلی انسان را نیازهای مادی تشکیل می‌دهند ← مارکس

۳۶- چه تعداد از گزاره‌های زیر نادرست هستند؟

- الف) قلب، معرفتی است که همه انسان‌ها می‌توانند آن را حاصل کنند.
 ب) با توجه به اینکه شناخت حسی دچار خطا می‌شود پس فاقد ارزش و اعتبار است.
 ج) عقل توانایی کسب حقایق را دارد که می‌تواند امور محسوس و نامحسوس را شامل شود.
 د) خداوند از طریق وحی و بی‌واسطه، معارفی را در اختیار بشر قرار می‌دهد.

- ① ۲ ② ۴ ③ ۳ ④ ۱

۳۷- بنا نهادن پایه‌های زندگی انسان بر اساس آن وجه مشترک شناخت و است.

- ① حسی - تجربی ② عقلی - تجربی
 ③ حسی - عقلی ④ عقلی - شهودی

۳۸- استفاده از قاعده سنخیت در بررسی امور محسوس منجر به کدام یک از انواع شناخت می-شود؟

- (۱) شناخت عقلی
 (۲) شناخت حسی
 (۳) شناخت فلسفی
 (۴) شناخت تجربی

۳۹- به ترتیب صحیح یا غلط بودن گزاره‌های زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
 - ارسطو از اولین دانشمندانی است که مبانی علوم تجربی را پایه‌گذاری کرد. وی علاوه بر تبحر در علوم تجربی، یک دانشمند علوم انسانی نیز شمرده می‌شد.
 - عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی، می‌تواند به بسیاری از اسرار عالم طبیعت پی ببرد.

- پدیده‌ها خودبه‌خود پدید نمی‌آیند و هر پدیده‌ای علتی ویژه دارد و همین قانون علیت باعث می‌شود طبیعت همواره یکسان عمل کند.

- ابن سینا قانون علیت را شرح داد، او معتقد بود این قانون یکی از قواعد اولیه تعقل است.

- (۱) غ - ص - ص - ص
 (۲) ص - ص - غ - غ
 (۳) غ - ص - غ - ص
 (۴) ص - غ - ص - ص
 ۴۰- کدام عبارت بیانگر کارکر ویژه عقل، نسبت به سایر قوا و ابزارهای شناخت است؟

(۱) شناخت حقایق غیرمحسوس و ماوراء طبیعی

(۲) تشخیص موارد استفاده از اشیاء گوناگون

(۳) کسب مقدمات استدلال‌های قیاسی

(۴) بررسی و تحلیل یافته‌های حسی

۴۱- به ترتیب معارف و حیانی از طریق در اختیار بشر قرار می‌گیرند و دریافت کننده وحی است.

- (۱) پیامبران الهی - مردم
 (۲) وحی - مردم
 (۳) وحی - پیامبران الهی
 (۴) پیامبران الهی - پیامبران الهی

۴۲- کتاب وحی یا شعور مرموز از آثار چه کسی است؟

- (۱) علامه طباطبایی
 (۲) افلاطون
 (۳) ارسطو
 (۴) کانت

۴۳- شناخت یک معرفت است که با ابزار دریافت می شود.

① عقلی - با واسطه - حس و عقل ② حسی - با واسطه - عقل و قلب

③ تجربی - بی واسطه - حس و تجربه ④ شهودی - بی واسطه - قلب و دل

۴۴- وحی برترین می باشد که ویژه بوده و توسط ایشان معارفی در اختیار بشر قرار می گیرد.

① شهود عقلی - دانشمندان ② شهود قلبی - پیامبران

③ شهود قلبی - دانشمندان ④ شهود عقلی - پیامبران

۴۵- برای دریافت چه معرفتی سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری است؟

① معرفت حسی ② معرفت عقلی

③ معرفت تجربی ④ معرفت شهودی

۴۶- بسیاری از دانستنی های دانش ریاضی از نوع هستند.

① شناخت تجربی ② معارف وحیانی ③ شهودهای قلبی ④ شناخت عقلی

۴۷- کدام یک از ابزارهای شناخت می تواند منبع شناخت نیز باشد؟

① عقل ② حس ③ قلب ④ وحی

۴۸- به ترتیب عبارات کدام گزینه در مورد عقل، وحی و حس درست است؟

① بر پایه آن در طبیعت زندگی می کنیم. - خداوند از طریق آن معرفتی را به وسیله پیامبران

در اختیار بشر قرار می دهد. - یکی از نشانه های ارزش و اعتبار آن، توانایی ما در شناخت تفاوت ها و تمایزات است.

② با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته های حسی می تواند به بسیاری از رموز طبیعت پی ببرد.

- خداوند از طریق آن قرآن را بر آخرین پیامبر خود نازل کرده است. - شناخت حاصل از آن بر پایه دو قاعده تجربی متکی است.

③ ابزاری برای شناخت امور محسوس یا امور غیرمحسوس است. - معرفت حاصل از آن با

واسطه به ما می رسد. - از طریق آن بسیاری از موجودات مادی را می شناسیم.

④ امکان خطا در آن وجود ندارد. - معرفتی که از این طریق به دست می آید، معرفت شهودی

نام دارد. - به انسان امکان می دهد تا یافته های سودمند درباره کل هستی به دست بیاورد.

۴۹- چند عبارت در ارتباط با ابزارهای شناخت نادرست است؟ (با تغییر)

- عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی به حقایق برسد.
- شناخت شهودی را به آن جهت شهودی می‌نامند که انسان حقیقت دنیا و آخرت را با چشم می‌بیند.
- شناخت حاصل از همکاری حس و عقل، شناخت تجربی نام دارد.
- معرفت وحیانی از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن حاصل می‌شود.
- فیلسوفان در تلاشند که بدانند در وجود انسان چه ابزارهایی است که با آن‌ها می‌اندیشد.

① سه ② چهار ③ دو ④ یک

۵۰- در کدام گزینه دستیابی به «ب» مستلزم داشتن «الف» است؟

- ① الف) شناخت عقلی - ب) درون‌گری ② الف) معرفت وحیانی - ب) معرفت شهودی
- ③ الف) شناخت حسی - ب) شناخت تجربی ④ الف) درون‌نگری - ب) معرفت شهودی

۵۱- در کدام گزینه از ابزارهای شناختی بیشتری استفاده شده است؟

- ① در برابر من، دفترچه آزمون وجود دارد.
- ② من در حال فکر کردن به سوالات هستم.
- ③ هر بار پیش از آزمون مطالعه می‌کنم، موفق می‌شوم.
- ④ حوزه آزمون امروز شرکت‌کنندگان بسیاری زیادی دارد.

درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت

۵۲- کدام یک بازگوکننده رأی مشهور پروتاگوراس می‌باشد؟

- ① همه چیز برای هر کس همان‌طور که به نظرش می‌آید حقیقت است، یعنی حقیقت ذاتاً نسبی است.
- ② حقیقت برای هیچ کس شناختنی نیست، اگر هم شناختنی باشد هیچ کس نمی‌تواند آن را به دیگران تعلیم دهد.
- ③ حقیقت وجود دارد، اما بسته به شیوه متفاوت دریافت ادراکات حسی، نموده‌های مختلفی پیدا می‌کند.
- ④ ادراکات مشترک انسان از حقیقت، چپستی آن را مشخص می‌کند.

۵۳- مرجع حقیقی کلیات از دیدگاه افلاطون در کجاست؟

① ذهن انسان

② عالم طبیعت

③ عالم مُثل

④ عالم مجردات و محسوسات

۵۴- در کدام دوره تاریخ معرفت شناسی، دانشمندان به معرفت حسی اهمیت بیشتری می دادند و به شناخت عقلی توجه کمتری داشتند؟

① شکوفایی تمدن اسلامی

② دانشمندان پیش از سقراط

③ سوفسطائیان معاصر ارسطو

④ دوره جدید اروپا

۵۵- کدام گزینه در مورد دیدگاه هراکلیتوس صحیح نیست؟

① شناخت حسی معتبر است.

② شناخت حسی و عقلی معتبر نیست.

③ وجود حرکت را در عالم قبول داشت.

④ حرکت قابل مشاهده حسی است.

۵۶- ادعای سوفسطائیان در مورد معرفت چه بود؟

① هم از راه حس و هم از راه عقل می توان به آن دست یافت.

② نه از راه حس و نه از راه عقل می توان به آن دست یافت.

③ از راه حس دست یافتنی است.

④ از راه عقل دست یافتنی است.

۵۷- درستی (ص) یا نادرستی (غ) گزاره های زیر به ترتبی کدامند؟

الف) سهروردی، شناخت شهودی را مقدم بر استدلال عقلی می داند.

ب) فارابی از شناخت شهودی در تبیین فلسفی خود بهره برده است.

ج) از نظر ملاصدرا عقل و دین در برخی احکام خود با هم تطبیق دارند.

د) ابن سینا در یکی از کتاب های خود ارتباط معرفت شهودی و فلسفه را توضیح داده است.

① غ - ص - غ - ص

② ص - غ - ص - غ

③ غ - ص - ص - ص

④ ص - غ - غ - غ

۵۸- «حرکت وجود ندارد» و «شناخت حسی اعتبار دارد» به ترتیب دیدگاه و درباره هستند.

۱) هراکلیتوس - پارمنیدس - وجود

۲) پارمنیدس - هراکلیتوس - وجود

۳) پارمنیدس - هراکلیتوس - معرفت‌شناسی

۴) هراکلیتوس - پارمنیدس - معرفت‌شناسی

۵۹- پروتاگوراس می‌گفت: «حقیقت همان چیزی است که حواس هر کس به آن گواهی می‌دهد.» با توجه به این سخن می‌توانیم نتیجه بگیریم

۱) او اساساً با شناخت از راه عقل مخالف بود و تنها راه شناخت را معرفت تجربی می‌دانست.

۲) او میان حقیقت و واقعیت تمایز قائل بود و امکان شناخت را زیر سؤال برده بود.

۳) منظور پروتاگوراس از حواس در این عبارت احساس درونی فرد است.

۴) او به نسبی بودن حقیقت اعتقاد داشت و مبنای این نسبیت را حس و تجربه می‌دانست.

۶۰- کدام جمله بیانگر نظر سوفسطائیان درباره شناخت نیست؟

۱) انسان قادر به برقراری تمایز بین تصورات و خیالاتش و واقعیت بیرونی نیست.

۲) ما فقط از واقعیاتی آگاه می‌شویم که آنها را درک می‌کنیم.

۳) انسان قادر به تشخیص درستی یا نادرستی ادراکش نیست.

۴) آنچه برای فردی حقیقت قلمداد می‌شود می‌تواند برای فردی دیگر ضد آن باشد.

۶۱- کدام گزینه از تبعات نظرات سوفسطائیان نمی‌باشد؟

۱) معیار بودن حواس آدمی برای شناخت

۲) نادرستی نظرات فیلسوفان پیش از آنها

۳) نسبی بودن حقیقت

۴) بیهوده بودن تعلیم و تربیت

۶۲- دلیل اهمیت کم ادراک حسی در نظر افلاطون چیست؟

① کلی دانستن حقیقت جواهر وجودی

② ناتوانی حس در استنتاج صور علمیه

③ خطاپذیر بودن معرفت و شناخت تجربی

④ درگیر بودن صرف قوه پذیرنده ادراک در حس

۶۳- کدام فیلسوف مسلمان به صورت دقیق معرفت شهودی را توضیح داده است، اما از ارتباط آن

با فلسفه سخنی نمی‌گوید؟

① ارسطو ② ابن سینا ③ سهروردی ④ ملاصدرا

۶۴- از دیدگاه فارابی و ابن سینا منابع معرفتی انسان و پیامبر کدام‌اند؟

① حس - عقل - وحی

② وحی - حس - تجربه

③ حس - عقل - شهود

④ عقل - شهود - وحی

۶۵- ابن سینا و فارابی چه موضوعی را در فلسفه وارد نکرده‌اند؟

① شناخت تجربی ② شناخت عقلی

③ شناخت عرفانی ④ شناخت شهودی

۶۶- در کدام گزینه تفاوت معرفت شهودی و معرفت وحیانی بیان شده است؟

① ابزار کسب معرفت شهودی قلب و ابزار کسب معرفت وحیانی وحی است.

② معرفت شهودی خطاپذیر نیست.

③ معرفت وحیانی از جانب خدا نازل شده است و معرفت شهودی مشاهده قلبی خود عارف

است.

④ برای دریافت معرفت شهودی، سیر و سلوک ضروری است.

۶۷- لقب «معلم ثانی» مربوط به کدام یک از فلاسفه زیر می‌باشد؟

① ابن سینا ② فارابی ③ ملاصدرا ④ سهروردی

۶۸- شیخ اشراق لقب است که شخصیتی مهم در فلسفه و بوده و نظام فلسفی خود را بر معرفت بنا نهاد.

۱) سهروردی - عرفان - شهودی

۲) ملاصدرا - مذهب - وحیانی

۳) سهروردی - دین - وحیانی

۴) ملاصدرا - سیاست - شهودی

۶۹- شیخ شهاب‌الدین سهروردی مشهور به، بر تأکید بسیاری کرد و کوشید، آنچه را که از طریق و به صورت به دست آورده بود، تبیین استدلالی کند.

۱) شیخ اشراق - معرفت شهودی - اشراق - الهامات شهودی

۲) صدرالمتألهین - شناخت عقلی - اشراق - الهامات شهودی

۳) شیخ اشراق - شناخت عقلی - عقل - مقدمات برهانی

۴) صدرالمتألهین - معرفت شهودی - عقل - مقدمات برهانی

۷۰- مفهوم کدام گزینه صحیح است؟

۱) سوفسطائیان معتقد بودند که حواس هر کس از یک واقعیت بیرونی خبر می‌دهد، خواه یکسان گزارش دهد یا متفاوت.

۲) افلاطون شناخت حسی را برتر از شناخت عقلی می‌دانست.

۳) ارسطو قائل به اعتبار شناخت حسی بود و توانایی عقل را در کشف و اثبات امور ماورای حس باور داشت.

۴) در دوره پیش از سقراط معرفت‌شناسی شاخه‌ای مستقل بوده و مسئله مهم آن میزان انطباق شناخت با واقعیت بود.

۷۱- چه کسی و در چه کتابی، به حال فلسفه‌ای که قوانین آن مطابق با کتاب و سنت نباشد

افسوس خورده است؟

۱) سهروردی - حکمة الاشراق

۲) ملاصدرا - اسفار

۳) ابن سینا - اشارات و تنبیهات

۴) فارابی - فصوص الحکم

۷۲- کدام گزینه بیانگر تفاوت میان روش سهروردی و روش ملاصدرا در دستگاه‌های فلسفی خود است؟ استفاده از

- ① معرفت عقلی ② معرفت شهودی
③ معرفت وحیانی ④ معرفت تجربی

۷۳- معتقد است که

- ① علامه طباطبائی - ملاصدرا بین برهان و عرفان و قرآن تعادل برقرار کرد.
② فارابی - کشف حقایق الهیات از راه کشف و شهود و آموزه‌های قرآن و سنت به دست می‌آید.

- ③ ملاصدرا - علامه طباطبائی مباحث فلسفی را بر پیوند عقل و شرع و شهود قرار داد.
④ علامه طباطبائی - ملاصدرا مباحث فلسفی را بر پیوند عقل و شرع و شهود قرار داد.

۷۴- جمله زیر از کیست؟

«ملاصدرا پایه بحث‌های علمی و فلسفی خود را روی پیوند میان عقل و کشف و شرع گذاشت و در راه کشف حقایق الهیات از مقدمات برهانی و مطالب کشفی و موارد دینی استفاده نمود.»

- ① امام خمینی ② خواجه نصیرالدین
③ علامه طباطبائی ④ فارابی

۷۵- به کارگیری هر دو روش برهان عقلی و شهود قلبی با یکدیگر توسط صورت گرفت و در حکمت الاشراق تقدم از آن می‌باشد.

- ① ملاصدرا - شهود قلبی ② سهروردی - شهود قلبی
③ ملاصدرا - برهان عقلی ④ سهروردی - برهان عقلی

۷۶- بنابر چه دیدگاهی مفاهیمی مانند اختیار و روح اصولاً قابل بررسی علمی نیستند؟

- ① لیبرالیسم ② پوزیتیویسم ③ پراگماتیسم ④ سوسیالیسم

۷۷- تحولاتی که در دوره جدید اروپا رخ داد، بیشتر مربوط به کدام قلمرو است؟

- ① سیاست ② فلسفه معرفت‌شناسی
③ فرهنگ ④ معرفت‌شناسی فلسفه

۷۸- مهم‌ترین طرفداران تجربه گرایان و عقل گرایان به ترتیب کدام‌اند؟

- ① بیکن - دکارت
 ② کانت - لایب نیتس
 ③ لایب نیتس - کانت
 ④ دکارت - بیکن

۷۹- دو جریان اصلی در دوره جدید فلسفه اروپا را کدام‌اند؟

- ① عقل گرایی و شهود باوری
 ② رئالیسم و پراگماتیسم
 ③ پوزیتیویسم و پراگماتیسم
 ④ تجربه گرایی و عقل گرایی

۸۰- کدام جریان فکری است که نمی‌تواند درباره گزاره «روح موجودی غیر جسمانی است.» اظهار نظر کند؟

- ① پیروان کانت
 ② پوزیتیویست‌ها
 ③ طرفداران دکارت
 ④ پراگماتیست‌ها

۸۱- از نظر پوزیتیویست‌ها

- ① اموری که از طریق تجربه قابل بررسی و ارزیابی نیستند، اصولاً کاذب هستند.
 ② اهمیت حس و تجربه به مراتب بیشتر از عقل و استدلال عقلی است.
 ③ فقط اموری که از طریق تجربه اثبات شوند، معرفت به حساب می‌آیند.
 ④ اموری که از طریق تجربه قابل بررسی و ارزیابی نیستند، جایگاهی در زندگی بشر ندارند.

۸۲- کدام گزینه در رابطه با نظرات معرفت‌شناسانه فیلسوفان دوره جدید اروپا نادرست است؟

- ① مخالفت بیکن با استدلال عقلی محض او را در تقابل با فیلسوفی چون ارسطو قرار داد.
 ② از نظر کانت عقل انسان محسوسات را در قالب مفاهیمی چون زمان، مکان و علیت قرار می‌دهد و درک می‌کند.
 ③ از نظر دکارت قوه ادراکی انسان به صورت یک شهود پیش‌شناختی مفاهیمی مثل اعتقاد به نفس مجرد را نزد خود می‌یابد.

- ④ از نظر پوزیتیویست‌ها بررسی مفهوم وجود یا عدم وجود خداوند، آن طور که کسی چون دکارت در نظر داشته، امری بی‌معناست.

۸۳- کدام گزینه درست است؟

- ۱) ملاصدرا اعتقاد داشت که عقل و دین یکی هستند؛ بنابراین با یکدیگر تطابق دارند.
- ۲) دکارت در معرفت‌شناسی از بیکن پیروی کرد ولی در کنار اصالت تجربه به عقل هم توجهی داشت.
- ۳) نسبی‌گرایان عقیده‌ای نزدیک به پروتاگوراس دارند و می‌گویند که همه چیز نسبی است و ادراک هر کس برای خودش معتبر است.
- ۴) افلاطون با شهود قلبی به عالم مثل رسیده است.

۸۴- به ترتیب هر یک از گزاره‌های زیر مربوط به کدام دوره از تاریخ فلسفه می‌شود؟

- ما چیزی جز احساس در اختیار نداریم.
- مفاهیمی مانند خدا، اختیار، نفس و روح معنای روشنی ندارند.
- شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد.
- اعتقاد به اینکه عقل و حس و شهود هر کدام در جایگاه خود اعتبار دارند.
- ۱) دوره جدید اروپا - دوره جدید اروپا - دوره یونان باستان - دوره جدید اروپا
- ۲) دوره یونان باستان - دوره جدید اروپا - دوره جدید اروپا - دوره شکوفایی فلسفه در اسلام و ایران
- ۳) دوره یونان باستان - دوره یونان باستان - دوره جدید اروپا - دوره شکوفایی فلسفه در اسلام و ایران
- ۴) دوره جدید اروپا - دوره یونان باستان - دوره یونان باستان - دوره جدید اروپا و ایران

۸۵- کدام عبارت به نارسایی پوزیتیویسم اشاره دارد؟

- ۱) تجربه علمی صلاحیت و توان ورود به برخی از حیطه‌های معرفت بشری را ندارد.
- ۲) با آنچه که در دانش تجربی کسب می‌شود، نمی‌توان باورهای سودمندی کسب کرد.
- ۳) امور قابل ارزیابی تجربی، در صورتی که با تجربه اثبات نشوند، فاقد اعتبار معرفتی هستند.
- ۴) هر فردی متناسب با وضعیت خود، به شناختی می‌رسد که با شناخت دیگری متفاوت است.

۸۶- کدام عبارت، بیان کننده مواردی از نقض نظریه پوزیتیویست ها است.

- ۱) دانش تجربی واقعیت را آن طور که هست، نشان نمی دهد.
- ۲) با پیشرفت علم، بسیاری از نظریه های علمی تغییر کرده اند.
- ۳) دانشمندان در بررسی نظریه های علمی نیز، از ابزار عقل استفاده می کنند.
- ۴) هر کس متناسب با باورهای خود، به شناختی متفاوت از دیگران دست می یابد.

۸۷- کدام یک از جریان های زیر در مقابل دیدگاه آن درست نوشته شده است؟

- ۱) نسبی گرایی: حقیقت امری یکسان نیست، و میان افراد مختلف می تواند متفاوت باشد.
- ۲) اثبات گرایی: آنچه خارج از حوزه تجربه و آزمایش باشد، وجود ندارد.
- ۳) پراگماتیسم: هر آنچه ما را در عمل یاری کند مفید است، می خواهد از طریق عقل باشد، یا وحی یا تجربه.

۴) فیلسوفان عقل گرا: همه آنچه متعلق معرفت واقع شود با عقل حاصل شدنی است.

۸۸- عبارت کدام گزینه در رابطه با حس و عقل نادرست است؟

- ۱) از نظر افلاطون می توان با ابزار حس، این جهان و با ابزار عقل، جهان برتر را درک کرد.
- ۲) فارابی و ابن سینا از فیلسوفان بزرگ مسلمان، به اعتبار حس و عقل اعتقاد داشتند.
- ۳) کانت فیلسوف قرن هجدهم میلادی، معرفت را حاصل همکاری حس و عقل می دانست.
- ۴) سهروردی بر معرفت شهودی تأکید بسیار کرد و کوشید آنچه از طریق اشراق به دست آمده را تبیین استدلالی کند.

۸۹- کدام عبارت برای یک فرد نسبی گرا غیرقابل تأیید است؟

- ۱) شناخت افراد می تواند نسبت به خودشان معتبر باشد.
- ۲) کاربرد ما از یک باور است که اعتبار آن را تعیین می کند.
- ۳) از طریق حس و تجربه است که می توان واقعیات را شناخت.
- ۴) انسان ابزارهای لازم برای شناخت پاره ای از مسائل را ندارد.

۹۰- کدام فیلسوفان، به شهود معنوی و تجربه دینی معتقدند؟

- ۱) ویلیام جیمز - آگوست کنت
- ۲) ویلیام جیمز - برگسون
- ۳) برگسون - لایب نیتس
- ۴) برگسون - دکارت